

ПРОГРАМА
ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В
ОБЩИНА БОЙЧИНОВЦИ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

*Приета с Решение № 337 от Протокол № 57/ 30.11.2022 г. на Общински съвет
Бойчиновци*

гр.Бойчиновци, ул. Гаврил Генов №2, тел. 09513/22-36

<http://www.boychinovtsi.bg/>, e-mail:kmet@boychinovtsi.bg

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма за развитие на читалищната дейност в община Бойчиновци се създава в изпълнение на чл.26а от Закона за народните читалища, въз основа на направените от читалищата в общината предложения за развитието и дейността им през 2023 година и е съобразена със стратегическите документи за развитие на общината.

Основната дейност на народните читалища, като самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, е да осъществява културен живот и приобщаване на гражданите към постиженията на науката, културата и изкуството. Да работят за запазване на обичаите и традициите на българския народ и утвърждаване на националното самосъзнание. Все повече те се очертават не само като културни центрове, но и като такива на гражданското общество.

Основните направления и приоритети в читалищната дейност са регламентирани и произтичат от ЗНЧ, от общинската културна политика, осъществявана на основата на съществуващата нормативна уредба и чрез изпълнението на годишния културен календар. Мероприятията от Общинския културен календар се реализират от читалищата със съдействието на общината.

Дейността на читалищата е обезпечена с държавна субсидия за 23 субсидирани бройки. Средствата за читалищата се регулират и разпределят между читалищата от комисия, определена със заповед на кмета на общината, като средствата се предоставят на читалищата за самостоятелно управление, съгласно чл.23, ал.1 от ЗНЧ. Предвидена сума за читалищата от допълващата общинска субсидия за 2023 г. ще се използва за обезпечаване на дейностите им, предложени в представените програми.

Читалищата се управляват от Настоятелства. Работата им се подпомага от Регионален експертно-консултантски и информационен център /РЕКИЦ/ гр.Монтана. Той провежда националната политика към читалищата, основана на принципите на децентрализация, съхраняване на местните традиции и активното гражданско участие.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩАТА В ОБЩИНА БОЙЧИНОВЦИ

На територията на община Бойчиновци съдебно регистрирани са 11 читалища:

- 1 НЧ "Възраждане 1932" гр.Бойчиновци**
- 2. НЧ "Христо Ботев - 1934" с. Бели брод**
- 3. НЧ "Нов живот - 1900" с. Владимирово**
- 4. НЧ "Светлина - 1929" с. Громшин**
- 5. НЧ "Светлина - 1934" с. Ерден**
- 6. НЧ "Христо Ботев - 1926 с. Кобиляк" с. Кобиляк**
- 7. НЧ "Развитие - 1911" с. Лехчево**
- 8. НЧ "Гоцо Николов - 1960" с.Мадан**
- 9. НЧ "Просвета - 1934" с. Мърчево**
- 10.НЧ "Просвета - 1921" с. Охрид**
- 11.НЧ "Пробуда - 1934" с. Портитовци**

Всички читалища са вписани в Регистъра на народните читалища към Министерство на Културата.

1.Материално-техническа база.

Поддържането и подобряване на материалната база и създаване на оптимални условия за работа и занимания по интереси в читалищата ще се осъществява чрез финансиране от общинския бюджет и участия в различни програми.

НЧ „Възраждане 1932” гр. Бойчиновци се помещава в Общинския обществен център с много добра материално-техническа база /отопляем с климатици читалищен салон, отделни зали за репетиции и занимания по интереси, административен отдел и вътрешни санитарни възли/. Детският отдел на библиотеката е обзаведен с аудио и видео техника, телевизор и лаптоп. В сградата се провеждат различни културни и образователни мероприятия и събития, представящи дейността на голяма част от читалищата, училищата и детските градини на територията на община Бойчиновци

Състоянието на сградите на НЧ "Светлина-1929" с. Громшин, НЧ "Развитие-1911" с. Лехчево, НЧ "Гоцо Николов-1960" с. Мадан, НЧ "Просвета-1934" с. Мърчево, НЧ "Нов живот-1900 г." с. Владимирово, НЧ „Светлина-1934” с.Ерден” е добро, но се нуждаят от частични вътрешни ремонти и отговорно стопанисване на салоните и помещенията.

Сградите на читалищата в с. Бели брод, с. Кобиляк и с. Портитовци са в добро състояние, но покривите и част от помещенията имат нужда от ремонт.

НЧ „Просвета-1921” с. Охрид ползва помещение от административната сграда на кметство Охрид, което е основно ремонтирано.

Във всички читалища функционират библиотеки с богат книжен фонд и са снабдени с компютърна техника с изключение на читалището в с. Кобиляк.

Доброто стопанисване на костюмите и библиотечния фонд, както и поддържането на добра хигиена в сградите на читалищата е една от важните задачи на работещите в тези културни институции и посетителите.

2.Човешки ресурси.

Човешките ресурси играят голяма роля за развитие на читалищната дейност. Щатният персонал е с дългогодишен опит в сферата на читалищната дейност, но е затруднена приемствеността между поколенията. Новоназначени кадри преминават професионално обучение, какъвто е случаят в НЧ с. Лехчево.

3.Развитие на читалищните дейности.

Чрез библиотечно-информационна дейност читалищата се включват в националната мрежа от публични библиотеки у нас и съдействат за развитието на обществото, като осигуряват достъп до многобройни и разнообразни сфери на знание, идеи и информация.

Художествено-творческата дейност е насочена към фолклорните състави – певчески, за изворен и обработен фолклор. За запазване на фолклорната традиция читалищата възобновяват ритуали, свързани с различни традиционни празници, организират общоселски тържества заедно с кметските екипи и пенсионерските клубове. За някои инициативи се търси подкрепата на детски градини и училища, което спомага за приемствеността между поколенията.

Силни страни на външната среда на читалищата са:

- куртурно-етническо разнообразие;
- сътрудничество с общинска администрация, кметства, училища и детски градини, РЕКИЦ Монтана

на вътрешната среда:

- щатен персонал, обезпечаващ читалищната дейност;
- добра материална база;
- наличие на библиотеки с богат книжен фонд, компютри и офис техника в тях;

Слаби страни на външната среда са:

- застаряващо население и обезлюдяване;
- нежелание на населението да участва на доброволен принцип в художествената самодейност и инициативите на читалищата;
- недостатъчна активност на някои читалищни членове и настоятелства

и на вътрешната среда:

- недостатъчен финансов ресурс за реализиране на дейността и поддържане на сградния фонд;
- недостатъчна активност при разработване на проекти;
- липса на квалифицирани кадри за различните читалищни дейности с музикално и хореографско образование;

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Основна цел

Подпомагане развитието и институционално укрепване на читалищата, организирането и реализацията на дейности, както и съдействие за повишаване активността на читалищните ръководства с цел създаване на благоприятна творческа среда за всички възрастови групи, ползващи услугите на народните читалища.

2. Подцели

2.1. Обогаляване на дейността, усъвършенстване на предлаганите продукти и услуги и нов тип мениджмънт.

2.2. Запазване на обичаите и традициите на българския народ.

2.3. Привличане на нови и главно млади читалищни членове, разширяване на социалния състав.

2.4. Осигуряване на достъп до информация.

IV. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

3.1. Подпомагане на любителското художествено творчество и продължаване на местните и националните културни традиции.

3.2. Сътрудничество с читалищата на територията на общината и региона за осъществяване на съвместни инициативи и партньорства при осъществяване на дейностите.

3.3. Повишаване квалификацията на читалищните дейци чрез участие в обучения и семинари за надграждане на знания и повишаване на уменията.

3.4. Поддържане и обогаляване на МТБ и сградния фонд на читалищата.

V. ДЕЙНОСТИ ПО НАПРАВЛЕНИЯ

№	НАПРАВЛЕНИЕ, ДЕЙНОСТ	ОРГАНИЗАТОР	МЯСТО НА ПРОВЕЖДАНЕ	ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ
1. Библиотечна дейност				
1.1.	Обновяване на библиотечните фондове и предоставяне на общодостъпна и качествена справочно-библиотечна дейност.	Читалищни секретари, библиотекари	Читалищни библиотеки	От субсидията на читалищата, проекти, дарения
1.2.	Редовно водене и поддържане на библиотечната документация и прочистване на библиотечния фонд от физически изхабени книги.	Читалищни секретари, библиотекари	Читалищни библиотеки	
1.3.	Мероприятия за повишаване на читателския интерес. - литературни четения за най-малките, децата от детските градини с цел създаване на интерес към книгата преди постъпването им в първи клас и привличането им за нови читатели; - подредба на изложбени катове с книги на известни автори; - мероприятия по случай Седмица на детската книга и изкуствата за деца	Читалищни секретари, библиотекари	Читалищни библиотеки Сред природата	Субсидия
1.4.	Отбелязване на годишнини на бележити творци на българската култура и литература: - Христо Ботев, Алеко	Читалищни секретари, библиотекари НЧ „Развитие 1911”	Читалищни библиотеки	Субсидия

Константинов, Пейо Яворов, Димитър Талев, Елисавета Багряна, Слав Караславов, Радой Ралин, Ивайло Петров, Дончо Цончев-осъществяване на изложби, четения и дискусии	с. Лехчево		
---	------------	--	--

2. Развиване и подпомагане на читалищни самодейни колективи и съхраняване на българската местна традиция

2.1	Утвърждаване успехите на съществуващите самодейни състави. - подпомагане участието в регионални и национални фолклорни изяви; - повишаване на жанровото разнообразие на културните мероприятия; - Майски празници на културата - 15-20 май 2023 г.- събор на народното творчество „Пролет край Огоста“; - фолклорен фестивал „Голяма Богородица“-26 август 2023 г.; - отбелязване празника на общината -7 октомври;	Председател и секретар на читалища Община Бойчиновци НЧ „Възраждане1932” гр.Бойчиновци НЧ „Развитие1911” с.Лехчево и общината НЧ „Възраждане1932” гр.Бойчиновци, общината и секретари на читалища	Национални регионални и общински събори и фестивали гр. Бойчиновци с. Лехчево гр. Бойчиновци	Субсидия, собствени приходи, спонсори
2.2	Съхраняване на нематериалното културно наследство на родния край – празници, обреди, танци, песни, разкази и др. - представяне на обичая „Кукувица” –м.април; -01 март-празнуване деня на самодееца и посрещане на баба Марта, организиране на изложби на ръчно направени мартеници, рисунки; -21 ноември-Ден на християнското семейство	Читалищни настоятелства и общината НЧ Просвета -1921” с.Охрид секретари на читалища секретари на читалища	Читалища с.Охрид Населените места в община Бойчиновци Населените места в общината	Собствени приходи, субсидия
2.3	Поддържане и обогатяване на съществуващи постоянни и временни сбирки и колекции - изложба на ръчни занаяти „БЪДИ БЛАГОСЛОВЕНА” по случай 8 март-Международен ден на жената - фотоизложба – из живота на читалището	Председател и секретар на читалища НЧ „Възраждане 1932” гр.Бойчиновци	Читалища Общински обществен център гр. Бойчиновци	Собствени приходи, дарители

3. Социални и младежки дейности

3.1	Поддържане на съществувашите кръжоци и клубове.	Председател и секретар на читалища	Читалища	Собствени приходи, спонсори
3.2	Привличане на децата и учениците в населените места, за работа през ваканциите в дейности, осмислящи свободното им време. - рисунка на асфалт „Моята лятна ваканция“, „Летни лудории“; - прожекции с мултимедия със свободен достъп и съобразени с възрастта на децата	Всички читалища	Читалища	
3.3.	Мотивиране, стимулиране и подкрепа участието на децата-таланти, живущи на територията на населените места в общината. - откриване на музикална школа с изучаване на класическа китара в НЧ гр. Бойчиновци	НЧ „Възраждане 1932“ гр.Бойчиновци	Всички населени места на община Бойчиновци Общински обществен център гр. Бойчиновци	

4. Осигуряване на достъп до информация.

4.1	Предоставяне на компютърни и интернет услуги - продължаване работата по програма „Глобални библиотеки“ чрез поддържане на интернет услугите.	Читалищата в гр.Бойчиновци, с.Владимирово, с.Лехчево, с.Громшин, с.Мърчево, с.Бели брод, с.Охрид и с.Мадан в партньорство с общината	Читалища	Субсидия, собствени приходи, проекти
4.2	Организиране на безплатни курсове за компютърно обучение на начинаещи потребители	Организатор информационна дейност по Програма „Глобални библиотеки“	Читалища в: Бойчиновци, Владимирово, Лехчево, Мърчево, Бели брод, Охрид и Мадан	Собствени приходи
4.3	Разработване и внедряване на форми за информираност на населението. - създаване на информационни табла и мулти-медийни презентации	Читалищни настоятелства	Читалища	Собствени приходи

5. Организиране, провеждане и участия в празненства, концерти и чествания

5.1	Разработване на културен календар на всяко читалище и общински културен календар.	Председател и секретар на читалищата по населени места, община Бойчиновци		Субсидии, общински бюджет
5.2	Активно участие в проявите от Културния календар на община Бойчиновци -7 януари-Рождението на Христо Ботев;			

-19 февруари –Обесването на Васил Левски; -3 март- Освобождението от турско робство; - 24 май- Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост; -6 септември- ден на Съединението; -22 септември-ден на Независимостта - 1 ноември – Ден на народните будители местни, традиционни и църковни празници -Йордановден, Ивановден, Бабин ден, Трифон Зарезан, Лазаровден, Цветница, Великден, Гергьовден, Еньовден, Петковден, Димитровден, Никулден, Рождество Христово - Отбелязване Международния ден на ромите -8 април; - Отбелязване Международния ден на детето-1 юни; - Селищни празници-събори .	Читалищни настоятелства и общината НЧ„Възраждане 1932” гр.Бойчиновци, община Бойчиновци и детските градини	Населените места на община Бойчиновци Общински обществен център гр. Бойчиновци Населените места на община Бойчиновци	Субсидия, собствени приходи, спонсори
---	--	---	--

6.Организационна дейност

6.1	Активно включване в обявени от МК сесии за подкрепа на любителското творчество, подпомагане на библиотечното дело, технологичното обновление, ремонти и др.	Председател и секретар на читалища	Читалища	Министерство на културата
6.2.	1.Провеждане на отчетно-изборните събрания на членовете на читалищата за мандата на настоятелства и проверителна комисия. – м. март 2023 г. 2.Изготвяне и представяне в общината на доклади за дейността и изразходваните средства през предходната година-до 31 март 3.Внасяне на предложения до кмета на общината за читалищната дейност през следващата година – 10 ноември 4.Актуализиране на членския състав и събиране на членски внос 5.Оптимално използване	Председател и секретар на читалище	Читалища	

	наличния ресурс от хора и техника за задоволяване нарастващите потребности на гражданите и създаване на по-добри условия за пълноценна работа на художествените колективи.			
6.3.	Поддържане активно партньорство с общинска администрация, кметства, училища, детски градини и бизнеса.	Председател и секретар на читалища	Читалища	
7. Повишаване квалификацията на кадрите и надграждане на знанията				
7.1.	Участие в организирани обучения за обогатяване знанията на работещите в библиотеките.			Собствени приходи
7.2.	Проучване на добри практики от водещи културни организации и възможност за тяхното прилагане.			
8. Материално-техническа база на читалищата				
8.1.	Обновяване на материално-техническата база и сградния фонд чрез използване възможности за допълнителни финансови средства по програми, проекти и дарения за създаване на по-добри условия за работа на персонала, потребителите и самодейците.	Читалищни настоятелства	Читалища	Програми, проекти и дарения

V. ОБЕЗПЕЧАВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА, ЧРЕЗ ФИНАНСИРАНЕ ОТ:

1. Държавна субсидия, разпределена от комисия по чл. 23 от Закона за народните читалища.
2. Общинско финансиране – местни дейности.
3. Общинско финансиране – Календар на културните изяви през 2023 година.
4. Кандидатстване по Национален фонд „Култура“, евро проекти и програми.
5. Други източници (наем на помещения, земи, членски внос, дарения и др.)

Подобряване финансовото състояние на читалището е осъществимо и чрез контакти с личности и фирми за набиране на допълнителни средства за по-активно участие на любителските състави и индивидуални изпълнители в местни и национални програми, конкурси и фестивали и увеличаване броя на членовете на читалището.

Тук е ролята на Настоятелствата да проявят организаторски и мениджърски способности, за да може читалищата да функционират и се развиват оптимално през 2023 година.

VI. ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Съгласно чл.26а, ал.4 от ЗНЧ председателите на читалища представят ежегодно до 31 март пред кмета на общината и Общинския съвет доклади за осъществените читалищни дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през предходната година.

Изпълнението на програмата ще даде възможност за реализация на набелязаните цели, задачи и основни дейности – опазване и съхраняване на културно-историческото наследство и традициите от миналото, пресъздадени в настоящето и приобщаване на по-

големи групи от хора в организираните мероприятия, утвърждаване на празниците, развитие на любителското художествено творчество, поддържане на библиотеките с цел обогатяване на културния живот в общината.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Настоящата програма визира най-общите положения, конкретизирани в програмите на съответните читалища. Неделима част от настоящата програма е културният календар на община Бойчиновци, в частта му реализираща се от читалищата на територията на общината, както и представените от председателите на народните читалища в община Бойчиновци предложения за дейността им през 2023 година, намиращи се за сведение в Общинска администрация Бойчиновци.

Програмата за развитие на читалищната дейност в община Бойчиновци за 2023 г. има отворен характер и може да бъде допълвана и коригирана в зависимост от настъпилите промени и обстоятелства.